

วิธีดำเนินการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียน
ฝึกสอน จำนวน 131 คน และเป็นผู้นิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนฝึกสอนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ที่วิทยาลัยครูส่งนักเรียนฝึกหัดครูออกฝึกสอนในภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2516 ยังมีรายชื่อวิทยาลัยครูที่ส่งนักเรียนฝึกสอน ดังนี้

วิทยาลัยครูชนบุรี

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์

วิทยาลัยครูจันทระเกษม

รายละเอียดเกี่ยวกับรายชื่อโรงเรียนฝึกสอน และจำนวนอาจารย์ที่เลี้ยงใน
โรงเรียนฝึกสอน แสดงอยู่ในตารางที่ 1

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนอาจารย์พี่เลี้ยง จำแนกตามโรงเรียนฝึกสอนและเพศ

ลำดับที่	โรงเรียนฝึกสอน	จำนวนอาจารย์พี่เลี้ยง		รวม
		ชาย	หญิง	
1	โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	-	3	3
2	โรงเรียนวัดชีโนรส	-	10	10
3	โรงเรียนวัดเปาโรทิกย์	1	2	3
4	โรงเรียนวัดบรมวงศ	3	3	6
5	โรงเรียนวัดมะลิ	-	1	1
6	โรงเรียนวัดโตนก	-	3	3
7	โรงเรียนวัดปากน้ำ (มัธยม)	2	1	3
8	โรงเรียนวัดเจ้ามูล	-	4	4
9	โรงเรียนประถมบางแค	1	1	2
10	โรงเรียนจันทropicษ์รั้ววิทยาคม	-	2	2
11	โรงเรียนวัดอินทาราม	-	2	2
12	โรงเรียนวัดบางปะกอก	2	2	4
13	โรงเรียนวัดแจรงร้อน (มัธยม)	1	1	2
14	โรงเรียนวัดสน	-	4	4
15	โรงเรียนวัดสารอด	1	2	3
16	โรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส	1	1	2
17	โรงเรียนเทศบาลวัดสุทธาราม	4	2	6
18	โรงเรียนวัดราชโอรส	2	-	2
19	โรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์	-	5	5
20	โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์นิมิต	5	5	10
21	โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	1	5	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียนฝึกสอน	จำนวนอาจารย์ ผู้เลี้ยง		รวม
		ชาย	หญิง	
22	โรงเรียนสตรีนนทบุรี	-	3	3
23	โรงเรียนกลาโหมอุทิศ	-	6	6
24	โรงเรียนวัดปากน้ำ (พิบูลสงคราม)	-	2	2
25	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาคาราม	-	4	4
26	โรงเรียนเทศบาลวัดประจักษ์รามาธิบดี	-	2	2
27	โรงเรียนรกรบอนุสรณ์	1	3	4
28	โรงเรียนวัดจันทร์สโมสร	-	1	1
29	โรงเรียนสายปัญญา	-	4	4
30	โรงเรียนวัดหัวลำโพง	-	3	3
31	โรงเรียนวัดบรมนิวาส	-	1	1
32	โรงเรียนวัดกรวก	-	1	1
33	โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม	-	1	1
34	โรงเรียนเทศบาลวัดกัลยาณ	-	3	3
35	โรงเรียนทวีธาภิเศก	2	6	8
36	โรงเรียนวัดประจักษ์ในทรงธรรม	1	2	3
37	โรงเรียนวัดบางโพโสมวาาส	-	2	2
รวม		28	103	131

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ก่อนสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการทำนิตินงานนิเทศการสอนของอาจารย์พี่เลี้ยงจากความคิดของ สเตรทเมเยอร์ และลินด์สีย์¹ (Stratemeyer and Lindsey) และจากสรุปผลงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกหลายเรื่อง ตลอดจนศึกษาจากมุ่งหมายและวิธีการสอนจากหนังสือหลักสูตรการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ สร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแยกออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวอาจารย์พี่เลี้ยง ประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิ จำนวนปีที่เคยทำหน้าที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยง จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่รองรับฝึกสอน ระดับชั้นเรียนที่นิเทศการสอน ระยะเวลาที่ทราบล่วงหน้าก่อนทำหน้าที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยง และงานสอนอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง

ตอนที่ 2 การดำเนินงานนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปของอาจารย์พี่เลี้ยง เกี่ยวกับ

1. การให้นักเรียนฝึกสอนเข้าสังเกตการสอน
2. การช่วยนักเรียนฝึกสอนเตรียมการสอนเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา
3. การแนะนำนักเรียนฝึกสอนให้สอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการสอนวิชาสังคมศึกษา
4. การแนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา
5. การแนะนำในเรื่องอุปกรณ์การสอน
6. การแนะนำการจกกิจกรรมประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา
7. การแนะนำการวัดผลการเรียนของเด็กนักเรียน

¹Stratemeyer, and Lindsey, loc. cit.

8. การตรวจบันทึกการสอน
 9. การเข้าสังเกตการสอนของนักเรียนฝึกสอน
 10. การร่วมปรึกษารื้อกับนักเรียนฝึกสอนและอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัย
 11. การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกสอน
 12. การปฏิบัติตนของอาจารย์พี่เลี้ยง ภายหลังจากเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกสอนแล้ว
- ตอนที่ 3 ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา โดย

แบ่งเป็น

1. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการเตรียมงานเพื่อการนิเทศการสอนของนักเรียนฝึกสอน
2. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการช่วยเตรียมการสอนของนักเรียนฝึกสอน
3. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการแนะนำการทำบันทึกการสอนและการตรวจบันทึกการสอน

4. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการสังเกตการสอนของนักเรียนฝึกสอน
 5. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการร่วมปรึกษากับนักเรียนฝึกสอน
 6. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงในการร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัย
 7. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนของนักเรียนฝึกสอน
 8. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยงภายหลังจากการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน
- ตอนที่ 4 ความต้องการของอาจารย์พี่เลี้ยงในการนิเทศการสอน
- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงต่อการฝึกสอนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็นแบบต่าง ๆ 3 แบบ คือ

1. แบบให้เลือกตอบ
2. แบบให้เติมข้อเท็จจริงในช่องว่าง
3. แบบมาตราส่วนประเมินค่า

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น หลังจากปรับปรุงแก้ไขข้อความบางตอนให้รัดกุมจนเชื่อว่าผู้ตอบสามารถเข้าใจคำถามได้ทุกตอนแล้ว จึงนำไปทดสอบกับอาจารย์พี่เลี้ยงที่นิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามดีแล้ว ได้นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 137 คน โดยให้ตอบคนละ 1 ฉบับ ภายหลังจากที่เสร็จสิ้นการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 แล้วเป็นเวลา 2 สัปดาห์ และให้เวลาแก่ผู้ตอบประมาณ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งสิ้น ได้รับกลับคืนมา 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.61

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามลำดับขั้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. พิจารณาแบบสอบถามทุกฉบับว่าถูกต้องสมบูรณ์สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้หรือไม่ ซึ่งทุกฉบับถูกต้องสมบูรณ์ใช้ในการวิจัยได้
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามรายละเอียดของอาจารย์ที่เลี้ยงเป็นคำถามประเภทให้เลือกตอบและเติมข้อเท็จจริงในช่องว่าง ได้ใช้วิธีเปลี่ยนคะแนนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อให้เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 131 คน
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 ตอนที่ 4 และตอนที่ 5 ซึ่งเป็นคำถามประเภทให้เลือกตอบ และประเภทมาตราส่วนประเมินค่า นั้น คำถามประเภทให้เลือกตอบ ได้ใช้วิธีเปลี่ยนคะแนนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อให้เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 131 คน ส่วนคำถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่าได้นำมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักเป็น 0, 1, 2, 3, 4 โดยให้

0	แทน	น้อยที่สุด
1	แทน	น้อย
2	แทน	ปานกลาง
3	แทน	มาก

4 แทน มากที่สุด²

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประเภทให้
เลือกตอบ และให้เติมข้อเท็จจริงลงในช่องว่าง

2. คะแนนเฉลี่ย คะแนนของข้อมูลที่อยู่ในลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า หากค่า
คะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum fX$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการวัดการกระจายของข้อมูล ใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

s แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

²Fred N. Kerlinger, Foundation of Behavioral Research

(New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964), p. 516.

³ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 40.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.